

תפ"ח (ירושלים) 48009-03-13 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 48009-03-13 מדינת ישראל נ' פלוני(אסור בפרסום)

לפני כבוד השופטים: צבי סגל - אב"ד, כרמי מוסק וארנון דראל

המאשימה	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עוה"ד דניאל מור וג'ני אבני מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נ ג ד-	
הנאשם	פלוני
	ע"י ב"כ עוה"ד נעם לרנר, עו"ד פרופ' דב פרימר, עו"דברחיים
גזר-דין	

השופט צבי סגל - אב"ד

חל אסור פרסום על כל פרט מזהה של המתלוננות.

כתב אישום

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, במספר רב של עבירות מעשה מגונה בקטינה בת משפחה, שטרם מלאו לה 16 שנים, שלא בהסכמתה החופשית, לפי סעיף 351(ג)(2), בצירוף הסעיפים 348(ב) ו-345(ב)(1) ובנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); ובעבירה אחת שלמעשה מגונה בקטינה בת משפחה, שטרם מלאו לה 14 שנים, לפי סעיף 351(ג)(1) ובנסיבות סעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק. הנאשם זוכה מעבירה של פגיעה בפרטיות לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ומעבירה אחת שלמעשה מגונה בקטינה בת משפחה, שטרם מלאו לה 14 שנים, לפי סעיף 351(ג)(1) ובנסיבות סעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק.

2. הנאשם הינו אביהן של מ' (ילידת 1987) ו-ר' (ילידת 1995). על פי הממצאים שנקבעו בהכרעת הדין, הנאשם ביצע מעשים מגונים רבים ב-מ', בעת היותה בגילאים שבין 12 ל-14. במספר מקרים ביקש הנאשם מ-מ' "**לעשות לה נעים**" וללטפה. מ' נעתרה לו והנאשם נהג ללטפה בבטנה, בגבה, בחזה, מעל ומתחת לבגדיה, תוך שנהג אף לומר לה שהוא יודע שהיא נהנית מכך מכיוון שפטמותיה מזדקרות.

באחד המקרים, בעת ש-מ' שכבה במיטתה בחדרה, ניגש אליה הנאשם, החל לעסות את גופה, נגע בתחתוניה ובאיבר מינה, ואף שאל אותה אם היא נהנית תוך שהוא מדגיש בפניה כי "**כאשר בחורה נהנית היא נרטבת למטה**". בפעם אחרת, ליטף הנאשם את גופה של מ' והחל לגעת גם באיבר מינה מתחת לתחתוניה. במקרה נוסף, ליקק הנאשם את חזה של מ'. במספר הזדמנויות אחרות ביקש הנאשם מ-מ' להפנות אליו שאלות "מלוכלכות". וביקש ממנה לומר מילים כמו: "זין". באחד המקרים אף ביקש ממנה לגעת באיבר מינו ולהביט עליו. במועד אחר ביקש ממנה הנאשם להכנס למיטה ולצפות בצוותא עמו בסרט. הנאשם אף הבטיח לפנקיה ומרח על גופה קרמים שונים השייכים לאמה.

עוד נקבע בהכרעת הדין, כי הנאשם ביצע מעשה מגונה גם בִּבְתוֹ ר'. עת הייתה ר' בכיתה ו' בקירוב, הכניס אותה הנאשם לחדר השינה בבית, אל מול המראה, וסיפר את שערותיה בעודה עירומה. לאחר ביצוע התספורת, שאל אותה הנאשם אם היא אוהבת ש"עושים לה נעים" וליטף אותה בגבה ובחזה.

הראיות לעונש

3. לבית המשפט הוגש תסקיר נפגעת עבירה בעניינה של מ'. מטעם המאשימה הוגש מכתב שכתבה ר'. מטעם ההגנה העידו שלושה עדי אופי וכן הוגשו מסמכים רבים הנוגעים לפועלו ואופיו של הנאשם.

4. **תסקיר נפגעת עבירה** מתאר באריכות ובפירוט רב את הפגיעה הקשה במצבה הנפשי והמנטלי של המתלוננת מ' כתוצאה מהמעשים שביצע בה הנאשם. בפתח התסקיר, עמדה עורכת התסקיר על הפער הגדול בין ההתרשמות השטחית מ-מ' לבין תהליכי העומק שעוברים עליה. כלפי חוץ, מ', אשה נשואה ואם לשניים, נראית כמי שמנהלת אורח חיים תקין, מפגינה יכולת תפקוד חיובי, והינה בעלת יכולות וכישורים. לעומת זאת, במישור הפנימי, משא הפגיעה שעברה והשלכותיה אינם מרפים מ-מ' ומציפים אותה בתכיפות גבוהה בתכנים קשים, כואבים ומפחידים.

עורכת התסקיר הצביעה על תסמונת פוסט-טראומתית המקבלת ביטוי בהתנהגותה של מ', החשה תחושת אשמה ובושה בגין המעשים שבוצעו בה, כמו גם תחושת אשמה בגין פירוק המשפחה וההשלכות

של חשיפת המעשים על אחיה ואחיותיה. עוד מתאר התסקיר את תחושת הבלבול ועיוות התפישה המלווה את מ', אשר נאלצת להתמודד עם העובדה שהאיש אשר אמור היה לדאוג לשלומה פרץ את גבולות גופה ופגע בה. בשנות התבגרותה, נאלצה מ' להכיל שתי מציאויות: האחת, של חיי משפחה נורמליים, כאשר היא מתגוררת באותו מרחב מגורים עם אביה ושותפה לאותן פעילויות; השנייה, של הפגיעה בה. כתוצאה מהסתירה בין שני עולמות אלה, הצפינה מ' את האמת הפוגעת ו-"**בנתה לעצמה עולם שהכל בו מושלם**", כדבריה. עיוות תפישתי זה הוליך לנזק משמעותי נוסף, בכך שגרם ל-מ' לאובדן יכולתה ליתן אמון בבני אדם. מ' מתקשה לסמוך אף על מכריה וחבריה הקרובים וחיה בתחושת בדידות קשה המשפיעה על מרבית תחומי חייה.

נוסף על האמור מתאר התסקיר את פחדיה של מ' מפני פגיעה נוספת, חרדתה ביחס לילדיה ולאופן גידולם, והפגיעה ביחסיה האינטימיים עם בעלה. כל זאת לצד דיכאון, קשיי שינה וסיוטים בהם היא משחזרת את הפגיעות שחוותה. התרשמותה של עורכת התסקיר הינה, שעולמה הפנימי של מ' כאוטי ושבירי והיא סובלת מפגיעה משמעותית בהתפתחות של זהות עצמית תקינה ובריאה. הערכתה הינה ש-מ' זקוקה לטיפול ממושך ומשמעותי הן ברמה האישית והן ברמה הזוגית והמשפחתית.

5. ר' כתבה לבית המשפט מכתב בו תיארה את הרגשתה האישית ביחס להרשעת אביה במעשים שביצע ב-מ' ובה. ר' ציינה במכתבה כי היא לא מרגישה שנותרה פגועה כתוצאה מהמעשה שביצע בה אביה, וכי במידה שאביה יאלץ לרצות עונש מאסר, היא תיפגע מכך מאוד.

6. גב' ט' העידה מטעם ההגנה וסיפרה על אירוע קשה בעברה, בו נחלץ הנאשם לעזרתה ולעזרת משפחתה, וליווה אותם ברגעים קשים בהם חוו דחייה ובידוד מקהילתם [...].

מר ו', [...] העיד על אופיו נעים ההליכות של הנאשם, על תרומתו לקהילה ועל מקצועיותו [...].

מר מ' היה הממונה על הנאשם [...]. העד הפליג בשבחיו של הנאשם בגין מקצועיותו ותרומתו הרבה [...].

תמצית סיכומי הצדדים לעונש

7. ב"כ המאשימה טענה כי יש לחלק את העבירות בהן הורשע הנאשם למספר אירועים שונים, ולקבוע מתחם עונש הולם לכל עבירה בנפרד. לטענתה, יש ליישם את עקרון ההלימה ולהטיל על הנאשם עונש ההולם את מעשיו החמורים כלפי מ'. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי אין ליתן משקל רב לדברי ר'

במכתבה, שכן היא אינה נפגעת העבירה העיקרית בתיק. ב"כ המאשימה ציינה, כי היעדר עבר פלילי וחלופי הזמן מביצוע המעשים אינם שיקולים כבדי-משקל במקרים של עבירות מין במשפחה. לבסוף, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש של 8 - 10 שנות מאסר בפועל.

8. **ב"כ הנאשם**, עו"ד בר-חיים, שהצטרף לייצוג הנאשם אך ורק בשלב פרשת גזר הדין, טען לפנינו ארוכות כי אין להשית על הנאשם כל עונש מאסר בפועל. לסברתו, בשל העובדה שהנאשם זוכה מהעבירה שיוחסה לו כנגד א', וכן בשל כך שמלכתחילה ייחס לו כתב האישום עבירות לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין בגין מעשיו כלפי מ', הרי למעשה, על פי כללי הסמכות הקבועים בחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984, יש לראות בנאשם כמי שהורשע על ידי שופט דן יחיד של בית משפט השלום. נגזר מכך, שבבואו לבחון את מדיניות הענישה הנהוגה במקרים הדומים למקרהו של הנאשם, על בית המשפט ללמוד מפסקי דין שניתנו על ידי בתי המשפט השלום בעבירות אלו.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי למעשה עונש המינימום הקבוע בסעיף 355 לחוק העונשין אינו חל בעניינו של הנאשם; זאת, מאחר שהרשעתו בסעיף 351(ג)(2) נעשתה על ידי שימוש בסעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**").

עוד הפנה ב"כ הנאשם את בית המשפט למכתבים שכתבה מ' להוריה לאורך שנות ילדותה והתבגרותה, והדגיש את החיבה והקרבה לנאשם בדבריה. לטענתו, אין לתת לתסקיר נפגעת העבירה בעניינה של מ' משקל רב, הן בשל הבעייתיות הכללית בעריכת תסקירי נפגעי עבירה והן בשל הבעייתיות הספציפית בעריכת התסקיר בעניינה של מ'. ב"כ הנאשם הדגיש גם את תרומתו הרבה של הנאשם לחברה, כפי שבאה לידי ביטוי במסמכים הרבים שהוגשו מטעם ההגנה. לבסוף ציין את הפגיעה הרבה בנאשם ובמשפחתו מעת חשיפת הפרשה, כמו גם הפגיעה הקשה בהם כתוצאה משליחת הנאשם חלילה לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה.

9. הנאשם בחר להחריש, לא לומר מילה בתום משפטו, אף לא המיה של אמפתיה כלפי בנותיו-קורבנותיו, על אף פניית בית המשפט אליו בנדון.

דין

10. על-פי סעיף 40ג לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע תחילה האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים שונים. כאמור, ב"כ המאשימה טענה כי יש לראות בכל אחת מהעבירות המפורטות בכתב האישום אירוע נפרד, ולקבוע מתחם עונש הולם לכל אחת מהן. דעתי, בכל

הכבוד, שונה. הנאשם הורשע בביצוע מספר רב של עבירות ב-מ'. במצב דברים זה, בשל אופיים החוזר והמתמשך של המעשים המגונים שבוצעו ב-מ', אין זה סביר לקבוע מתחם עונש הולם לכל עבירה ועבירה בנפרד:

"כאשר אלה הן הנסיבות, אין זה ברור כלל ועיקר אם אפשרית היא קביעתו של מתחם עונש הולם לכל אחד ואחד מן האירועים, ומכל מקום נראה בעינינו, כי דרך זו עשויה להחטיא את תכליתו של תיקון 113 ואת הדרך בה הוא ביקש לגזור את העונש. משום הדמיון בין שלל אירועי התקיפה המינית נראה בעינינו, כי בגדרו של סעיף 40ג' לחוק נוכל לראות את מכלול האירועים שנפרשו בכתב האישום מקשה אחת, משל היו אירוע אחד נמשך, ומכאן שנוכל לקבוע מתחם ענישה הולם אחד לפרשה כולה."

(תפ"ח (נצ') 38312-09-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (9.2.14), פסקה 32 לפסק דינו של כב' השופט ד"ר א' אברהם)

נגזר מן האמור, כי יש לחלק את העבירות שביצע הנאשם לשני אירועים: הראשון, אירוע מתמשך במסגרתו בוצעו המעשים המגונים ב-מ'; השני, במסגרתו בוצע המעשה המגונה היחיד ב-ר'. יש, איפוא, לקבוע לכל אחד משני האירועים מתחם עונש הולם.

11. בהתאם לכך, אעבור עתה לקבוע את מתחמי העונש ההולם למעשי הנאשם. קביעה זו תיעשה תוך שקילת הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בהתאם להוראת סעיף 40ג' (א) לחוק העונשין. יצוין, כי הערכים המוגנים וכן חלק נכבד מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירות הינם זהים בשני האירועים. בהתאם לכך, נושאים אלה ייסקרו לגבי מתחם העונש באירוע הראשון, ובאירוע הנוסף ייסקרו אך ורק הנסיבות הייחודיות לו.

מתחם העונש ההולם: המעשים המגונים ב-מ'

הערך החברתי המוגן ומידת הפגיעה בו

12. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם חלק מהרקמה המוסרית הבסיסית של החברה. ערך ההגנה על קטינים והצורך לשמור עליהם מפני ניצול ופגיעה נפגעים באופן משמעותי עת האדם המנצל והפוגע הוא לא פחות מאשר אבי המשפחה. הנאשם פגע בזכותה של מ' לאוטונומיה על גופה ועל נפשה, עת ניצל את מעמדו כהורה על מנת להתגבר על התנגדותה, ככל שנגלתה כזו, ולנצלה למטרת גירוי מיני. בידוע הוא, כי הפגיעה המינית פולשת לגופו ולנפשו של הקורבן והורסת בו כל חלקה טובה. היא מבזה אותו ופוגעת באינטימיות ובאוטונומיה המקודשת של גופו. הנאשם חילל טאבו מקודש פעם אחר פעם. מן

הנאשם נבצרה האבחנה היסודית כי בנותיו אינן בגדר אמצעי גרידא לסיפוק מאווים מיניים - מעוותים - שכל חברה נאורה מוקיעה, כי אם בנות הזקוקות לאהבת אב נורמאלית ובלתי מותנית. במעשיו השחית הנאשם ילדות תמימה שהייתה ואיננה עוד. חוסר המודעות של הנאשם לבעיה האקוטית הנעוצה בשורשי התנהגותו הנלווה, הוא שאפשר לו לשוב לשדה הפלילי כעבריין סדרתי; הוא שבעטיו נחשפה הפרשה אך ורק לנוכח תעוזתה של מ' ומהלך התבגרותה ונישואיה; הוא שבגיניו שיקומו עוד רחוק מהעין והלב.

מדיניות הענישה הנוהגת

13. ראשית אציין, כי איני מקבל את טענת ב"כ הנאשם בדבר השימוש בפסקי דין של בתי משפט השלום העוסקים בעבירות לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין, על מנת ללמוד מהם לעניינו של הנאשם. הנאשם הואשם בביצוע עבירות לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין, אשר העונש המירבי בגין הינו 5 שנות מאסר. בהכרעת הדין הורשע הנאשם בעבירות לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, אשר העונש המירבי בגין הינו 15 שנות מאסר. אמנם, בהכרעת הדין צוין כי על הרשעה זו חלה המגבלה הקבועה בסעיף 184 לחסד"פ, לפיה לא ניתן להשית על הנאשם עונש גבוה מהעונש המירבי הקבוע לעבירה המקורית בה הואשם בכתב האישום, אך אין במגבלה זו כדי לשנות את יחסו של בית המשפט כלפי מעשה העבירה עצמו. המגבלה הקבועה בסעיף 184 לחסד"פ הינה טכנית, בדבר גובה העונש שמושת על הנאשם בסופו של יום, ואין היא מהווה שינוי מהותי בשקלול חומרת העבירה. נגזר מכך, כי בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לבחון את מדיניות הענישה הנהוגה במקרים שעניינם עבירות לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, בהן הורשע הנאשם. נגזרת נוספת ממסקנה זו הינה, כי אין ממש בטענתו הנוספת של ב"כ הנאשם, לפיה סעיף 355 לחוק העונשין, הקובע עונש מזערי בעבירות מסוימות, אינו חל בעניינו של הנאשם, זאת בשל העובדה שסעיף 355 חל על הרשעה בעבירה לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין.

מדיניות הענישה בעבירות מין במשפחה לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין נעה בין עונש מאסר של מספר שנים בודדות לבין שמונה שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים (ראו: ע"פ 6399/10 פלוני נ' מדינת ישראל (15.7.12); ע"פ 6417/10 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.11); ע"פ 7725/11 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1); תפ"ח (נצ') 38312-09-13 מדינת ישראל נ' פלוני (9.2.14)).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

14. סעיף 40 לחוק העונשין מפרט את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בהן יתחשב בית המשפט בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם. אעבור עתה לבחון נסיבות אלו כפי שהן מתקיימות בעניינו של

הנאשם.

התכנון שקדם לביצוע העבירה - אחת מדרכי הפעולה החוזרות בהן השתמש הנאשם על מנת לבצע את המעשים המגונים הייתה בכך שהציע ל-מ' לעשות לה "נעים", קרי, ללטפה בצורה תמימה ונעימה. לאחר שהחל ללטפה באופן תמים לכאורה, ולגעת באיברי גוף פחות מוצנעים, עבר הנאשם, "כאילו בטעות", כפי שתיארה זאת מ', ללטף את גם חזה ואת איבר מינה. שיטה זו אפשרה לנאשם לבלבל את מ' לחשוב שאולי הדבר נעשה בטעות, או שהיא אינה מפרשת נכון את מעשיו.

התנהגות זו מצביעה על תכנון מוקדם מצד הנאשם, אשר הגה במוחו דרך פעולה המאפשרת לו לגעת בבתו באופן הדרגתי ומבלי לעורר התנגדות גדולה.

חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה - הנאשם ביצע את העבירה באופן עצמאי ואחריותו עליה הינה מלאה.

הנזק שהיה צפוי להיגרם ושנגרם בפועל מביצוע העבירה - בעניינה של מ' הוגש תסקיר נפגע העבירה. איני מקבל את טענות ב"כ הנאשם באשר לתסקיר, הן במישור הכללי והן בעניינה של מ' באופן ספציפי. אכן, נכון הדבר כי בעבר נהגו בתי המשפט לקבוע את עונשם של נאשמים מבלי שהוכן תסקיר נפגע המפרט את הנזקים שנגרמו כתוצאה ממעשי הנאשם. עם זאת, אין משמעות הדבר שהתסקיר מהווה אמצעי להחמרה בענישה, כדברי ב"כ הנאשם. יש לברך על כך שבזכות תסקירי נפגעי העבירה מקבלים בתי המשפט הצצה, ולו חלקית, לתוך עולמם של נפגעי העבירה. הדבר מוסיף ליכולתו של בית המשפט לעשות משפט צדק וחלילה אינו גורע ממנו. עמדה זו נכונה שבעתיים נוכח מעמדו החיצוני המתעצם של נפגע העבירה בהליך הפלילי.

בעניינה של מ' לא מצאתי כל סיבה להטיל ספק בעבודתה המקצועית של עורכת התסקיר. אכן, התסקיר מבוסס ברובו על דבריה של מ', אך עורכת התסקיר עיגנה את הדברים בקונטקסט מקצועי וטיפול רלוונטי, וכן התבססה על דבריהם של גורמים מקצועיים אחרים המטפלים ב-מ'.

מהתסקיר עולה כי הנזק שנגרם ל-מ' הינו רב-מערכתי ועמוק. על אף התנהלותה כלפי חוץ, מ' סובלת מפגיעות עמוקות ביחסה לעצמה, לבן זוגה, למשפחתה ולכלל החברה. פגיעות אלו מלוות אותה בכל צעד ושעל בחייה, ומצריכות טיפול עמוק וממושך. אציין כי התרשמותנו מעדותה של מ' לפנינו בשתי ישיבות ארוכות תואמת היטב את הערכת התסקיר בעניינה.

לא יכול להיות ספק, שהנזק הרב שנגרם ל-מ' היה אף צפוי מראש, עת בהיותה ילדה רכה בשנים, אביה-מולידה בחר לבצע בה מעשים מיניים, ואף החדיר למוחה את התפישה המעוותת לפיה היא נהנית ממעשיו. הבלבול והעיוות התפישתי שנוצר במוחה של ילדה שאביה מבצע בה מעשים מעין אלו, הובילו באופן הכרחי לנזקים שנגרמו ל-מ'.

טענות ב"כ הנאשם בהקשר זה, אשר ביקש להסתמך על מכתביה של מ' להוריה ועל התנהגותה כלפי אביה במהלך שמחות משפחתיות במטרה להצביע על העדרו של נזק, נדחת על ידי. תסקיר נפגעת העבירה מבהיר את האופן בו נפגעות תקיפה מינית בתוך המשפחה יוצרות הבדלה בין עולם הפגיעה לעולם החיצוני, והפרדה זו היא המאפשרת להם להמשיך לתפקד ולא להתפרק בתוך המסגרת המשפחתית המשותפת להן ולפוגע. לאורך כל מהלך עדותה, כמו גם בדבריה לעורכת תסקיר נפגעת העבירה, מ' לא הכחישה כי יצרה במוחה דימוי שקרי של הוריה ושל משפחתה בכלל, אשר אפשר לה להתייחס להוריה כהורים טובים ולמשפחתה כמשפחה נורמלית ומתפקדת.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות- הנאשם ביצע את המעשים לשם גירוי מיני, תוך שהוא משתמש בגופה של מ' ככלי לסיפוק יצריו.

ניצול לרעה של מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה -מעשי הנאשם בוצעו במסגרת מערכת היחסים שלו עם בתו הבכורה. מעבר למעמדו הישיר כאביה של מ', הנאשם אף החזיק במעמד של סמכות הלכתית ודתית מהמעלה הראשונה. שילוב מאפיינים אלה הוביל למצב בו מ' נותרה ללא כל יכולת להתמודד עם רצונו של הנאשם או להתנגד לו, כאשר גם נסיונה להטיל ספק בתמימות המעשים נדחה על ידי הנאשם תוך שימוש בסמכותו הדתית והאבהית גם יחד.

מספר נסיבות המנויות בסעיף 40ט אינן רלוונטיות לעניינו של הנאשם. כך לגבי **יכולתו להימנע מהמעשה ומידת שליטתו על מעשהו, מצוקתו הנפשית עקב התעללות, קרבה לסייג פלילי, ואכזריות, אלימות או התעללות בנפגע העבירה.**

15. בטרם אפנה לקביעת מתחם העונש ההולם אזכיר שוב, כי בהתאם לקביעתנו בהכרעת הדין, חלה על הרשעותיו של הנאשם באירוע זה המגבלה הקבועה בסעיף 184 לחסד"פ. עם זאת, המגבלה האמורה חלה לגבי כל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם באופן פרטני, ולפיכך, נוכח מספרן הרב של העבירות אותן ביצע הנאשם, היא אינה בעלת נפקות מעשית בבואנו לקבוע את מתחם העונש ההולם בגין מכלול העבירות.

לאחר ששקלתי את הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים, בחנתי את מדיניות הענישה הנהוגה וסקרתי את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הגעתי למסקנה כי מתחם העונש ההולם לגבי מכלול המעשים המוגנים שביצע הנאשם ב-מ' נע בין 3 ל-8 שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים נוספים.

מתחם העונש ההולם: מעשה מגונה ב-ר'

הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

16. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם באירוע זה זהים לאלה שצוינו לעיל בעניינה של מ'. יחד עם זאת, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה באירוע זה שונים קמעה. המאפיין הייחודי המבדיל בין האירועים הינו הנזק שנגרם כתוצאה מהם.

בניגוד למעשיו כלפי מ', המעשה שבוצע ב-ר' היה אירוע חד פעמי, שנעשה באופן שאינו בוטה באופיו המיני, ולא כלל נגיעות באיבר המין או שימוש בפיו או לשונו של הנאשם. משכך, אך מובן הוא כי גם הנזק שנגרם ל-ר' במישור הנפשי והמנטלי אינו דומה לנזק שנגרם ל-מ'. על רקע זה יש להבין גם את מכתבה של ר' לבית המשפט, בו היא עומדת על כך שלא נפגעה פגיעה ממשית ממעשיו של הנאשם, ואף ביקשה שלא להשית עליו עונש מאסר.

מדיניות הענישה הנוהגת

17. פסקי הדין בעניינם של נאשמים שהורשעו בעבירות של מעשים מגונים בבת משפחה לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק העונשין עוסקים בנאשמים שביצעו מספר רב של מעשים מגונים, או שביצעו מעשים חמורים יותר מהמעשה המיוחס לנאשם כלפי ר', קרי, מעשים הכוללים מגע באיבר המין, ולא רק בחזה. כך למשל, הושתו על נאשם שהורשע בעבירה לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק העונשין, ואשר נגע באיבר מינה של נכדתו, 12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים (ע"פ 1049/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.7.12)).

מן המקובץ עולה, כי מתחם העונש ההולם באירוע המעשה המוגנה שבוצע ב-ר' הינו בין 6 ל-10 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים נוספים.

קביעת העונש המתאים בתוך המתחם

18. על פי הוראת סעיף 40(ב) לחוק העונשין, לאחר קביעת מתחם עונש הולם נפרד לכל אירוע, רשאי בית המשפט לגזור עונש נפרד לכל אחד מהאירועים ולקבוע את מידת הצטברותם/חפיפתם, וכן רשאי

הוא לגזור עונש כולל אחד לכל האירועים. במקרה דנא, מצאתי כי ראוי לגזור על הנאשם עונש כולל לשני האירועים.

סעיף 40א לחוק העונשין קובע, כי בעת גזירת העונש המתאים לנאשם יש לתת משקל לנסיבות המפורטות בסעיף. לפיכך, אעבור עתה לסקירת נסיבות אלו.

הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו - לא מצאתי כי לנאשם נסיבות מיוחדות שיוכלו לגרום לפגיעה בו בשל השתת העונש, מעבר לפגיעה הטבעית המתלווה לענישת מי שנמצא אשם בפלילים בכלל, ובעבירות פשע חמור בפרט.

הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - באשר למשפחתו של הנאשם, שוכנעתי כי אכן הפגיעה במשפחת הנאשם תהיה משמעותית. הנאשם הינו המפרנס העיקרי במשפחתו, והשתת עונש מאסר תביא לקריסה כלכלית של משפחתו. אמנם, פגיעה מסוג זה אינה חריגה, אך מעבר לפגיעה ראשונית זו, הרשעת הנאשם הביאה למעשה לפגיעה רב-מישורית בבני משפחתו, שכן במסגרת המערכות החברתיות בהן בני המשפחה מתנהלים, הרשעת הנאשם פוגעת ותפגע בעתידם במישור האישי ואולי אף המקצועי. כך למשל, תסקיר נפגעת העבירה התייחס בעקיפין גם לדבריה של מ' בנוגע לפגיעה באחיה ואחיותיה. כמו כן, ר' ציינה במכתבה את הפגיעה הקשה שתיגרם לה ולמשפחתה כתוצאה מהשתת עונש מאסר בפועל על הנאשם.

משפחת הנאשם נתונה בדיסוננס קשה עד להחריד. הנאשם מילא שורה של תפקידים בחיי המשפחה, גם נפח רגשי לו בקרבה, ומשכך, להליך הפלילי נפקות הרסנית בעבורה. אפילו המתלוננות, שהתוודעות לנאשם חורגת מן הנורמאלי והמקובל במערכת היחסים שבין אב לבנותיו, שהרי אף הן קורבנות למעשיו, מצאו לנכון, מי יותר ומי פחות, לפרוש בפני בית המשפט תמונת מצב מאוזנת, תוך מעין ביטול עצמי, בראותן לנגד עיניהן את סבלם של שאר בני המשפחה, התלויים בנאשם ונזקקים לנוכחותו. לא בכדי וויתרה אפוא ר' על מעמדה בתיק זה כקורבן עבירת מין בתוך המשפחה, משלבשה מעטה ממלכתי בוגר על פני צלקותיה וסבלותיה. נראה, כי ר' ביכרה לחסום גישה ישירה ומעמיקה לנבכי נשמתה והעדיפה כתיבת מכתב המלמד מה רב הקושי בקבלת הקונסטלציה שנוצרה, כמה עוצמתי הדיסוננס שברקע, איזה ואקום מותיר אחריו הנאשם אם יישלח למאסר. אי הודאות והפחד מפני הבאות וודאי אינם תורמים חלקם ליציבות התא המשפחתי.

הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו - הנאשם [...] ספג עלבונות ונידויים

כתוצאה מהרשעתו. ב"כ הנאשם הגיש לבית המשפט מסמכים המעידים על ההוקעה הפומבית לה זכה הנאשם ברשת האינטרנט החרדית. אכן, טבעי הדבר שעבריו מין מורשע יזכה לנידוי והוקעה על ידי החברה, אך בנסיבותיו של הנאשם, מצאתי כי יש לייחס משקל מסוים לקולה לנזקים שכבר נגרמו לו מעצם הרשעתו.

נטילת האחריות על מעשיו ומאמציו לחזור למוטב - הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, לא הביע כל המייה של חרטה, לא גילה שמץ של אמפתיה לקורבן-בתו, ואף בחר להימנע מלמסור את דבריו האחרונים לבית המשפט עם סיום משפטו.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה - בשל העובדה שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, הוא נמנע גם מלפעול לתיקון תוצאות העבירה או לפצות על הנזק שגרם.

התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה - עדי ההגנה העידו על תרומתו הרבה של הנאשם במסגרת תפקידיו השונים [...]. שלושת העדים, ובמיוחד גב' ט', הדגישו את האופן בו הנאשם פעל בתוך עולם ההלכה על מנת להיטיב עם האנשים שבעניינם עסק ולהקל עליהם. פועלו הרב של הנאשם מקבל ביטוי רב גם במסמכים הרבים שהגיש ב"כ הנאשם, בהם אנשים פרטיים וארגונים שונים מביעים כולם כאחד את תודתם והערכתם לפועלו של הנאשם.

חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה - הנאשם ביצע את המעשים לאורך תקופה של מספר שנים, כאשר המעשים האחרונים התרחשו בשנת 2001. אמנם, צודקת ב"כ המאשימה כי במקרי עבירות מין במשפחה, בהם הכיר המחוקק בחוסר יכולתם של המתלוננים לחשוף את המעשים סמוך לביצועם ובשל כך אף הוארכה תקופת ההתיישנות של העבירות, חלוף הזמן מביצוע העבירה הינו שיקול מופחת. יחד עם זאת, דעתי הינה כי מאחר שחלפו יותר מעשר שנים ממועד ביצוע העבירות, יש להתחשב בדבר בבואנו לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם.

עברו הפלילי של הנאשם - הנאשם נעדר עבר פלילי.

מבין השיקולים המנויים בסעיף 40א לחוק העונשין מספר שיקולים אינם רלוונטיים לעניינו של הנאשם. כך לגבי **שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, התנהגות רשויות אכיפת החוק ונסיבות חיים קשות שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה**.

19. בגדר השיקולים שיש לשקול בגזירת העונש המתאים לנאשם, כוללים סעיפים 140 ו-140א לחוק העונשין גם את שיקול **ההרתעה האישית** של הנאשם ואת שיקול **הרתעת הרבים**. באשר להרתעת הנאשם, לא הוגשה לנו הערכת מסוכנות בעניינו ואף לא מצאתי בסיס לדעה כי הנאשם עדיין מהווה סיכון לבנותיו. ככלל, בתיקי עבירות מין במשפחה מחייב שיקול הרתעת הרבים החמרה בעונש. עם זאת, בנסיבות המקרה דנן, ובמיוחד בהתחשב בפגיעה בבני משפחתו של הנאשם, כולל אחת מקורבנות העבירה, לא מצאתי לנכון להעדיף את שיקול הרתעת הרבים על פני יתר השיקולים.

20. בקביעת העונש המתאים לנאשם יש להתייחס גם לסעיפים 140א ו-140 לחוק העונשין, המאפשרים לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולא משיקולי **שיקום**, או לחרוג ממנו לחומרא משיקולי **הגנה על שלום הציבור**. שני שיקולים אלה אינם רלוונטיים בעניינו של הנאשם, שכן, מחד גיסא, הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו או החל בהליך שיקומי, ומאידך גיסא, לא הובאו ראיות המצביעות על כך שהוא מהווה סכנה לציבור ואף אין לו עבר פלילי, לבטח לא משמעותי, כנדרש בסעיף 140 לחוק העונשין.

21. מדיניות משפטית עונשית איננה נוסחת קסם; כך היה וכך הווה גם לאחר תיקון 113. משמעותה, בסופו של יום, הינה איתור הערכים והאינטרסים הנאבקים על הבכורה, מתן משקלות לערכים ולאינטרסים אלה, ושקילתם במאזניים של צרפי החברה. משקלול הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה עולה, כי בכל הנוגע למיקום עונש המאסר בפועל של הנאשם בתוך מתחמי העונש ההולם קיימת התנגשות בין השיקולים המבקשים למזער את הפגיעה שיגרם העונש למשפחתו של הנאשם, לבין השיקולים שעניינם חוסר נטילת אחריות מצד הנאשם.

כפועל יוצא מן האמור - נראה לי נכון להעמיד בנסיבות העניין את עונשו של הנאשם על קרוב למחצית המתחם שנקבע. בנוסף, ראוי להשית על הנאשם פיצויים עונשיים משמעותיים לטובת מ', בגין הנזק הרב שגרם לה, ולטובת ההליך הטיפולי הממושך שעליה לעבור על מנת לשקם את עצמה.

הערה בטרם סיום

22. ימים קשים עוד נכוונו למתלוננות, או למי מהן, מהם ככל הנראה לא תוכלנה להתחמק. הדבר מחייב אמונה ובטחון בצדקת דרכן, בתוספת תמיכה וסיוע שוטפים - מקצועיים ואחרים. למשפחה ניתן כאן תפקיד שלא יסולא בפז ושבו יש לצקת תכנים לרוב, שתנאי הכרחי לו הוא הכרתה בהיותן של מ' ו-ר' קורבנות, המשוועות לאהבה, אמפתיה והכרה הנזקקים לשיקום אינטנסיבי. הן לא חטאו או פשעו, וכל

עת שרגש אשמה יפעם בליבן יש להמיסו באהבה רכה ומכילה. הנאשם הוא אפוא העבריין הבלעדי בנסיבות העניין. לפיכך, אין גם לראות ב-מ' מקור לכל הצרות שהומטו על בני משפחתה לנוכח הרשעתו ועונשו של הנאשם; הוא, ורק הוא בלבד האחראי לטרגדיה הזמנית המתרחשת בתקופה זו של ניהול המשפט, ועוד קודם לה בעת החקירה שנפתחה, לנגד עינינו המשתאות. זו היא שעת האחדות, זמן המבחן, שלו תשכיל המשפחה לנצלו כהלכה, או אז, גם אופקים יפים, כך נייחל, עוד ייפתחו לרגליה בהדרגה. אכן, גם הנאשם נזקק לתמיכת המשפחה בצוק העיתים שלפניו, אך יחד עם זאת בל נשכח את הקורבנות האמיתיים, קל וחומר שאין להזניח לאנחות - חסרי הישע שנוצלו כחפץ. הרצוי: אב, שהינו ברגיל מודל לחיקוי ומורה דרך במבוך החיים - הפך למגינת הלב לנאשם; והנאשם, נמצא כמי שטרם הפנים את חומרת מעשיו וחלקו הריאלי במסגרתם.

התוצאה

23. במכלול נסיבות המקרה, כמפורט לעיל, ובמידת האיזון המתחייבת בין האינטרסים המנוגדים, מזה ומזה, דעתי הינה כי יש להשית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) עונש כולל של 5 שנות מאסר בפועל, בניכוי הימים בהן שהה במעצר (17.3.13 - 29.3.13)

(ב) שנה מאסר על תנאי, שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת מין כלשהי מסוג פשע.

(ג) 50,000 ₪ פיצויים למתלוננת מ'. הפיצויים ישולמו ב-20 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.8.14.

**צבי סגל, שופט בכיר
אב"ד**

השופט כרמי מוסק:

אני מסכים.

כרמי מוסק, שופט

השופט ארנון דראל:

אני מסכים.

ארנון דראל, שופט

הוחלט, אפוא, לגזור על הנאשם את העונשים כאמור בפסקה 23 לגזר דינו של אב"ד, השופט צבי סגל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, טז' תמוז תשע"ד, 14 יולי 2014, במעמד הצדדים.

צבי סגל, שופט בכיר	כרמי מוסק, שופט	ארנון דראל, שופט
[אב"ד]		
